

DE WERELD ALS WASMACHINE

THIS DOOR IS TOO SMALL (FOR A BEAR) - GRACE ELLEN BARKEY / NEEDCOMPANY

MARNIX RUMMENS

'Man conserves through structure, and grows through anti-structure'

(Victor Turner)

'Alles stroomt', dat wisten de Grieken al. Alles rondom ons evolueert voortdurend, net zoals wij zelf. In dat woelige water biedt een geordend wereldbeeld houvast. Maar willen we daarin niet verstrikt geraken, dan duiken we best nu en dan terug in het ongekende. Het is een cyclisch gegeven. En laat het nu precies dat laatste zijn wat ook Grace Ellen Barkey beoogde met haar nieuwste productie. 'Internationale absurditeiten, universele illusies, kosmische desoriëntatie! Dat hebben we nodig om moeder aarde te laten draaien!', luidt het credo van *This door is too small (for a bear)*, dat eind februari in het Brusselse Kaaitheater in première ging. Met een arsenaal aan absurditeiten en een stevige dosis humor rammelen Barkey en haar dansers aan alles wat naar verstarring ruikt. Wat overblijft, is een wildwaterbaan van pure fantasie die je meevoert door een wereld in wording.

WELKOM IN WONDERLAND

Met *This door is too small (for a bear)* breidt choreografe Grace Ellen Barkey verder aan haar poëtisch-psychedelische wereld waarmee ze ook al experimenteerde in *Chunking* en *The porcelain project*. Omdat haar vaste *partner in crime* Lot Lemm tekent voor de vormgeving, sluit de voorstelling ook visueel heel sterk aan bij de sfeer van deze vorige stukken: felle kleuren, contrasterende materialen en dubieuze vormen doen de toeschouwer geloven in een trip te zijn beland waarin de zintuigen een loopje nemen met de werkelijkheid. Centraal in de voorstelling – die is opgebouwd als een associatieve collage – staat een beer die een wasserette wil openen. Maar van zodra die zijn rug draait, loopt alles in het honderd. Net als in een sprookje komen wasmachines, droogtrommels en strijkplanken tot leven met een eigen willetje. Al snel ontstaat er een onbedwingbare chaos van buizen en draden: machines met armen en benen dansen, vechten en kruipen over elkaar heen. De banaliteit van het wassalon op scène ontspooit tot een onnavolgbaar universum waarin plots alles kan. De beer probeert nog orde op zaken te stellen, maar de overmacht is duidelijk te groot.

VERWACHT JE AAN ALLES

Als toeschouwer kom je in een gelijkaardige positie terecht. Voor je het goed beseft, wordt het sprookje dat als poppenkast begon, een trip door de meest uiteenlopende genres en stijlen. Vooral in het tweede deel van de voorstelling verenigt Barkey het beste van poëzie, surrealisme, psychedelica en pure nonsens tot een unieke collage. Tussen de vele groepsmomenten door, waar vreemde dieren en wezens voor behoorlijk wat slapstick zorgen, worden we getraakteerd op een (prachtige!) pastiche op het Zwanenmeer door een naakte danser met een bolhoed. Er volgt ook een cabaret-moment waarop een oosters meisje in glitterjurk de zaal verleidt als een pop-art icoon, en stand-up comedy door een trio vagebonden die zijn weggelopen uit een stuk van Beckett. Het geheel wordt met elkaar verbonden door meeslepende muzikale intermezzo's. Steeds meer lijkt de voorstelling op een droom waaruit je niet meer wakker kan worden. Verschillende stijlen en registers verglijden voortdurend in elkaar. En net wanneer je als toeschouwer de regels door denkt te hebben, worden ze weer onderuit gehaald. Geen enkele logica biedt permanent houvast. En dat levert een wel bijzonder besef op: je bevindt je in een wereld waarin je niks meer met zekerheid kan uitsluiten. Of, anders gezegd, waarin plots echt alles mogelijk is. En als een wasmachine draait die wereld maar door, in een eindeloze kringloop van verandering.

EEN BOS MET (TE) VEEL BOMEN

Het universum van dans, beeld, humor, poëzie en muziek dat Barkey en haar dansers oproepen, is er een dat doordrongen is van verwijzingen naar de grootmeesters van de vervreemding, van Magritte over Zappa, van de beat-poetry van Jack Kerouack tot de kijkdozen van Joseph Cornell. Dat levert een enorm rijke denkwereld op, die alle zintuigen op sleeptouw neemt. Niettemin dreig je op sommige momenten door het bos de bomen niet meer te zien. Het verband tussen de verschillende delen van de voorstelling is soms te vaag om tot de geconcentreerde kijkervaring te komen die *The porcelain project* wel kon bieden. In Barkey's vorige project opende een briljante combinatie van poëtisch porselein en burleske erotiek een onderwereld waarin eros en thanatos elkaar voortdurend in de nek ademden. Alles in die voorstelling stond in het teken van het sprookje over een verdorven koninkrijk van onverzadigbare behoeften. In *This door is too small* lijken de elementen iets meer verstrooid. Zeker in het laatste deel van de voorstelling, wanneer de performers dansen tussen gigantische bewegende schermen die het toneel in drie klassieke plannen verdelen. Deze muren van fijn houtsnijwerk stellen de dansers weliswaar in staat om een spel te spelen waarin ze steeds opnieuw verschijnen en versluierd worden. Maar de ingetogen scène verschilt zo sterk van de voorgaande kolder dat het moeilijk is om er aansluiting bij te vinden.

STEEDS OPNIEUW BEGINNEN

Hoewel Barkey's theaterdans soms een beetje overladen wordt, kan *This door is too small* makkelijk gelezen worden als een ode aan de kracht om steeds opnieuw te beginnen. De voorstelling wordt bevolkt door mensen, dieren en figuren die op een of andere manier speelbal zijn van de willekeur van het lot. Het zijn underdogs die lachend blijven doorgaan. En in dat proberen schoonheid trachten te vinden. Of er de humor van inzien. Die lichtvoetigheid van de personages werkt aanstekelijk. En dat is misschien nog de grootste troef van de voorstelling: haar verleidingskracht. Want niet alleen de personages wekken sympathie op, ook de dansers zelf. Hun zichtbare spelplezier palmt je in, net als de slepende gitaarmuziek van Rombout Willems. Zijn nummers werken op je in als bij een film: schaamteloos roepen ze op het juiste moment de juiste emoties op. En daarbij zijn de helft van die nummers nog eens aanstekelijke meezingers die dagen later nog in je hoofd naklinken. Humor, schoonheid, maar ook samenzang: het werden sinds *Isabella's Room* vaste waarmerken bij Needcompany.

GO WITH THE FLOW

Dat maakt van *This door is too small* een bijzonder aantrekkelijke uitnodiging om je verbeeldingskracht de vrije loop te laten. Wie tekent voor de rit, doorkruist een onbegrensde denkruimte om in te fantaseren, los van de gebruikelijke tegenstellingen die ons dagelijks leven in banen leiden. De surreële wasmachine van Grace Ellen Barkey zet wat je kent op zijn kop. Want in een wereld die neigt naar overrationalisering, is *nonsense* misschien nog de meest doeltreffende manier om iets over de realiteit te zeggen. Omdat ons wereldbeeld speels in z'n hemd wordt gezet. Terwijl er gefluisterd wordt: 'go with the flow'.

Gezien op 26/02/2010 in Kaaitheater, Brussel

Info: www.kaaitheater.be

Deze tekst kwam tot stand in het kader van Corpus Kunstkritiek, een initiatief van VTI - Vlaams Theater Instituut, met steun van Vlaams-Nederlands Huis deBuren. www.vti.be/corpuskunstkritiek

De teksten van het Corpus Kunstkritiek vallen onder de licentie [Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 2.0 Belgium](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/be/), wat betekent dat de teksten verspreid, maar niet veranderd mogen worden. Elke vorm van verkoop of betalende distributie is apart te onderhandelen, contacteer VTI.